

SOM HRDINA

POMÁHAM s UNICEFom

VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŽIAKOV 2. STUPŇA ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
A ŠTUDENTOV STREDNÝCH ŠKÔL

veková kategória: 15+

časť: VODA pre vysídlených ľudí

Hrdina vie, že záchod a čisté ruky sú nad zlato.

CIELE PROGRAMU

Pomoc je veľmi náročná a málo docenená práca. Práca ľudí, ktorí pracujú pre organizácie ako je UNICEF, je často náročná a niekedy aj nedokonalá. Oveľa častejšie ako pomáhajú, musia riešiť situácie, keď pomôcť nevedia. Úplne najčastejšie musia pomoc odmietnuť, či už kvôli zle nastaveným zákonom, alebo nedostatku prostriedkov na pomoc iným.

Programom SOM HRDINA, POMÁHAM S UNICEFOM by sme chceli začať búrať mýty o pomoci a priblížiť ju každému cez konkrétne situácie, s ktorými sa rozvojoví a humanitárni pracovníci stretávajú každý deň.

Slovenská nadácia pre UNICEF by chcela povzbudiť študentov k tomu, aby si vážili každú profesiu a každý typ práce. Človek nemusí byť iba sociálny pracovník, či lekár, aby pomáhal. Ale práve technické zručnosti, matematika či štatistika, administratíva sú veľmi dôležitou súčasťou pomoci.

UNICEF

UNICEF bol založený po 2. svetovej vojne na pomoc deťom, ktorých životy a budúcnosť boli v ohrození. Nezáležalo na tom, odkiaľ pochádzali. Jediné, na čom záležalo, bolo pomôcť deťom, ktoré sa ocitli v núdzi. Dnes, keď konflikty a krízy na celom svete ohrozujú a premiestňujú milióny detí a milióny detí čelia chudobe, núdzi, násiliu, vykorisťovaniu a diskriminácii, na dosiahnutí výsledkov pre deti záleží viac než kedykoľvek predtým - a ich dosiahnutie pre každé dieťa je pre UNICEF stále hnacou silou. UNICEF pracuje na tom, aby im poskytol detstvo, v ktorom sú milované, chránené, zdravé, vzdelávané, a v ktorom sú schopné naplniť svoj potenciál. Ale to nie je možné bez pomoci všetkých - prezidentov, politikov, známych osobností a hlavne srdečnosti a štedrosti obyčajných ľudí, aj tých zo Slovenska.

VODA

“Približne 2,1 miliardy ľudí na svete nemá prístup k pitnej vode. Voda by nemala byť privilegiom, ale základným právom na život.”

Voda tvorí 70 % ľudského tela. Pri strate 1,5 % vody v tele začína dehydratácia, strata 4 % prináša dramatické zníženie tlaku, poruchy sústredenia a silnú bolesť hlavy. Pri strate 10 litrov vody v tele prichádza smrť.

Práve preto je zabezpečenie pitnej vody pre všetkých jednou z hlavných prioritných oblastí pomoci UNICEFu. UNICEF sa stará o to, aby ľudia mali zabezpečenú vodu, a aby táto voda bola pitná a nespôsobovala im ochorenia. Voda môže byť zabezpečená priamo z vodných zdrojov, zbiera sa dažďová voda, ktorá sa potom čistí, alebo sa voda distribuuje v cisternách, v niektorých krajinách aj vo fľašiach.

Aj v tej najväčšej kríze je potrebné zabezpečiť minimálne 5 l vody pre každého človeka na deň na pitie a varenie jedla, základné umytie a podobne. Ak by sme rátali aj s možnosťou jednoduchšej sprchy a hygieny, tak je to 15 l vody na deň. Humanitárni pracovníci sú často postavení pred otázku, ako zabezpečiť pre každého človeka aspoň tých 5 litrov.

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nemôže byť kopírovaná, reprodukováaná alebo šírená v akejkoľvek forme bez predchádzajúceho súhlasu vydavateľa alebo inak používaná spôsobom, ktorým sa porušujú jeho autorské práva.

VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE žiakov 2. stupňa základných škôl a študentov stredných škôl

časť: VODA pre vysídlených ľudí

Vydala: Slovenská nadácia pre UNICEF,
Michalská 371/7, 811 01 Bratislava

Web: www.unicef.sk

Email: info@unicef.sk

Na príprave obsahu spolupracoval tím Slovenskej nadácie pre UNICEF
Publikácia bola pripravená s finančnou podporou SlovakAid

Publikácia reflektuje iba názory Slovenskej nadácie pre UNICEF a vyjadrené názory nemožno interpretovať ako stanovisko donora.

Prvé vydanie, Bratislava 2019

PÁR INFORMÁCIÍ K ÚLOHÁM:

© UNICEF/UN0221618/Adriko, Utečenecký tábor Kyaka, Uganda 2016

Pred začatím každej úlohy si najskôr prečítajte popis situácie. Dostanete sa do obrazu situácie, ktorá nastala v utečeneckom tábore Hakuna Matata. Cieľom úloh je nájsť jedno z riešení, ktoré prispeje k zmierneniu humanitárnej situácii v tábore.

Úloha č. 1 je pomerne jednoduchá a zábavná. Je zameraná na vyjednávanie o pomoci v čase humanitárnej krízy medzi mimovládnyimi organizáciami a vládou. Cieľom tejto úlohy je ukázať študentom, kto všetko má vplyv na pomoc a jej formu.

Ďalšie úlohy sú samostatné, ale môžete ich naviazať na výsledok vyjednávania z Úlohy č.1.

Každá z **úloh 2 a 3** je pomerne komplexná a odporúčame ich vypracovať ako skupinové projekty. Ak nemáte takú možnosť, tak si vyskúšajte so študentami aspoň **úlohu č. 4, ktorá sa dá zvládnuť aj za 1 hodinu.**

Napriek zložitosti a komplexnosti úloh budú mať študenti jedinečnú možnosť pozrieť sa na pomoc inak ako doteraz a zistia, aké náročné a komplexné je pomáhať. Chceli by sme študentov naviesť k tomu, aby pochopili, že byť užitočný a pomáhať neznamena len študovať politológiu, sociálnu prácu alebo medicínu. Pomoc si často vyžaduje manažérske schopnosti a technickú zručnosť. Dôležitou súčasťou pomoci je aj matematika, štatistika a analytika. Študenti budú musieť pri plnení úloh viac rozmýšľať, počítať, plánovať a logicky myslieť. Odporúčame zvoliť vypracovanie týchto úloh vo forme skupinových projektov. Študentom môžete úlohy predstaviť počas jednej vyučovacej hodiny, rozdeliť ich do skupín, ale k samotnému vypracovaniu úlohy sa budú musieť stretnúť, alebo ho riešiť na ďalšej vyučovacej hodine. Prezentácii projektov môžete venovať samostatnú hodinu.

Ak máte možnosť, čas a záujem naučiť sa o pomoci čo najviac a hlavne pochopiť čo všetko pomoc obnáša,

aké má negatíva a prečo je taká drahá, **odporúčame postupovať nasledovne:**

1. **Hodina – Úloha č. 1 – vyjednávanie, potom rozdelenie študentov do skupín na vypracovanie úloh 2 a 3.**
2. **Hodina – prezentácia projektov.**
3. **Úloha č. 4 – ako by sme postupovali na Slovensku.**

Ak uprednostňujete viesť hodinu iba formou diskusii k téme poskytovania vody ako formy humanitárnej pomoci, odporúčame pozrieť si video o 13 ročnej Ayshi. Je jednou z mnohých detí, ktoré trávajú celý deň nosením vody z vodného zdroja.

Krátke video Ayshino príbehu:

<https://www.youtube.com/watch?v=8avpQNiLmaw&feature=youtu.be>

Alebo video o distribúcii vody v utečeneckom tábore Kakuma, v Keni:

https://www.youtube.com/watch?v=ESW4gZw_1h0

POPIS SITUÁCIE V UTEČENECKOM TÁBORE HAKUNA MATATA:

V Somálsku pokračujú obrovské suchá. V období dažďov nepršalo. Poľnohospodárska úroda bola veľmi slabá. Dobytok hynie od hladu a smädu. Ľudia nemajú dostatok jedla. **Utečenecký tábor Hakuna Matata, ktorý bol kapacitne pripravený pre 100 000 utečencov, je preplnený**, nakoľko v dôsledku nepokojov v Južnom Sudáne utečenci pribúdajú a **ich počet sa zvýšil na 180 000 ľudí**. Zo Somálska prichádzajú za jedlom a vodou tisíce ďalších ľudí. Očakáva sa príchod 20 000 ľudí, ktorí budú potrebovať pomoc v najbližších týždňoch. Medzi nimi je veľký počet matiek s deťmi, ale aj samostatné deti bez rodičov, či tehotné ženy.

Zástupcovia z agentúr OSN sa majú stretnúť a rokovať s miestnou vládou o rozšírení utečeneckého tábora do ďalšieho okolia. UNICEF je zodpovedný za zabezpečenie vody pre dodatočný počet utečencov a snaží sa nájsť najlepšie riešenie, ako zabezpečiť minimálny prídel vody na obdobie nasledujúcich 3 mesiacov. Ako najlepšie riešenie sa javí získať povolenie od lokálnej vlády na rozšírenie tábora v neobývanej alebo menej obývanej časti územia a napojiť novú skupinu utečencov na existujúce zdroje vody. Ak sa im to nepodarí, budú musieť nájsť alternatívne riešenie, alebo nebudú môcť utečencov prijať.

Sucho v Somálsku nebolo pre médiá veľmi atraktívnou témou. Vo viacerých krajinách sa o probléme sucha v Somálsku vôbec nehovorilo a tak ľudia na pomoc prispeli pomerne málo. O to dôležitejšie je nájsť spoločnú reč s miestnou vládou, lebo všetky ostatné možnosti zabezpečenia vody budú finančne nákladnejšie.

ÚLOHA Č. 1 PRE SKUPINU 1

Zástupcovia/kyne UNICEF

ZADANIE:

Vyberte si 3 hovorcov/kyne.

Hovorca/kyňa č. 1:

vystupuje ostrejšie a má jasnú predstavu o tom, že chce dosiahnuť dohodu o vyjednaní nového územia.

Hovorca/kyňa č. 2:

hľadá diplomatické riešenia, vystupuje kludne, ale nevie urobiť žiadne rozhodnutie. Chce byť s každým za dobre a pritom sa podľa potreby prikloní na stranu, ktorá sa jej bude zdať najvýhodnejšia.

Hovorca/kyňa č. 3:

je expertom/kou na vodu a bude obhajovať technické riešenie z expertnej stránky.

UNICEF si uvedomuje, že pre nedostatok financií dokáže pomôcť **čo najväčšiemu počtu ľudí iba tak, ak sa im podarí rozšíriť utečenecký tábor, kde by vedeli sprístupniť studňu a odtiaľ ťahať vodu potrubím po celej rozšírenej časti tábora.** Toto územie ale využívajú lokálni ľudia v posledných mesiacoch pre svoj dobytok. Ak sa im to nepodarí, budú môcť prijať na niekoľko týždňov iba niekoľko pár tisíc utečencov, ktorým budú vedieť zabezpečiť urgentný prísun pitnej vody a hľadať alternatívne riešenia. Môže sa stať, že ľudia budú prichádzať vo veľkom počte k registračnej bráne tábora a už po dlhej ceste budú dehydrovaní. **Ak ich v tábore nebudú môcť prijať, ďalšiu cestu už nezvládnu a budú umierať priamo pred bránami tábora.**

ÚLOHA Č. 1 PRE SKUPINU 2

Zástupcovia/kyne miestnej vlády – guvernér/ka a jeho/jej najbližší poradcovia/kyne

Rozdeľte si nasledujúce úlohy:

Guvernér/ka - je cieľavedomý/á muž/žena s veľkým egom, ktorý sa do každej témy montuje, aj keď nie je na nič odborník/čka. Rád/Rada skáče do reči iným, len aby niečo povedal/a.

Poradca/kyňa guvernéra/ky č. 1 - má najväčší vplyv na rozhodnutia guvernéra a povráva sa, že berie úplatky. Je to o ňom známe a nehanbí sa za to.

Poradca/kyňa guvernéra/ky č. 2 - dohliada na vyvažovanie guvernérovho veľkého ega a snaží sa zakryť jeho neodbornosť. Snaží sa vystupovať diplomaticky voči guvernérovi.

Miestna vláda má pol roka do volieb a nechce ďalej rozširovať utečenecký tábor, ktorý by ohrozil jej znovuzvolenie. Ich voličmi sú primárne ľudia z miestneho kmeňa (Turkana), ktorí žijú prevažne kočovným spôsobom života s chovom dobytka. Ten potrebujú niekde napájať a pásť. Preto sa s dobytkom sťahujú práve na neobývané územia, kde je stále dostatok zelene na spásanie. Miestna vláda sa hlavne kvôli nim obáva rozširovať tábor. Pre nedostatok vodných zdrojov v okolí a zaberanie plochy, kde Turkanci pasú svoj dobytok, môžu vzniknúť konflikty medzi novými osadníkmi tábora a miestnymi obyvateľmi o zdroj vody. Keďže je pred voľbami, lokálna vláda chce zotrvať vo svojej funkcii. Úradníci sa obávajú, že rozšírenie tábora ich oberie o voličské hlasy a tým aj prácu.

Rovnako sa vie o veľkej korupcii niektorých členov miestnej vlády. Pár úradníkov čelilo obvineniam za branie úplatkov a centrálna vláda sa snaží tvrdo potierať akékoľvek náznaky korupcie.

Lokálna vláda obhajuje prioritne taký záujem, ktorý jej zabezpečil ďalšiu výhru vo voľbách.

Podarilo sa vám rozšírenie tábora vyjednať? Pokračujte v úlohe č. 3 a zistíte, koľkým ľuďom budete vedieť pomôcť za 20 000 EUR

© UNICEF/UN057076/Knowles-Coursin – Južný Sudán, 2017, Mackenzie – Knowles Cousin

Nepodarilo sa vám rozšírenie tábora vyjednať? Ako UNICEF ste tu pre ľudí a musíte hľadať nové riešenie. Ktoré to bude? Pozrite si úlohu č. 3 a vyberte si jeden zo spôsobov zabezpečenia vody. Koľkým ľuďom budete vedieť pomôcť a koľkým z nich budete musieť pomoc odmietnuť?

© UNICEF/UNI43802/Kamber – Somálsko, 2006, Michale Kamebr

ÚLOHA Č.2: ZABEZPEČENIE VODY PRE UTEČENCOV ROZŠÍRENÍM TÁBORA

POSTUP:

Prečítajte si popis situácie v úlohe č. 1. UNICEF sa snažil nájsť najvhodnejšie riešenie na zabezpečenie vody pre nových utečencov a rokoval s miestnou vládou o rozšírení utečeneckého tábora. Miestna vláda povolila rozšírenie tábora pod podmienkou, že UNICEF zabezpečí prístup k vode aj pre 5000 miestnych obyvateľov, ktorí na tomto území pasú dobytok. UNICEF má na vyriešenie tejto situácie k dispozícii iba 30 000 EUR.

Urobte plán pomoci, ako zabezpečiť vodu pre 20 000 utečencov a 5 000 miestnych obyvateľov na obdobie 3 mesiacov. Čo všetko má plán obsahovať, ako aj pomocné otázky k výpočtom nájdete v zadaní.

ČAS:

Odporúčame 1 vyučovaciu hodinu venovať rozboru situácie a zadania a vypracovanie úlohy formou skupinového projektu (doma). Ďalšiu vyučovaciu hodinu môžete venovať prezentácii projektov a toho, čo sa naučili.

ZADANIE:

Urobte plán pomoci aj s rozpočtom, ako zabezpečiť vodu pre 20 000 utečencov a 5 000 miestnych ľudí na obdobie 3 mesiacov, ak máte k dispozícii 30 000 EUR.

10% rozpočtu použijete na platy zamestnancov, ktorí budú zodpovední za koordináciu distribúcie, inštaláciu technickej pomoci, monitorovanie distribúcie a bezpečnosť počas distribúcie, komunikáciu s partnermi a pod.

Popis technického riešenia: Distribúcia vody bude prebiehať tak, že z vodného zdroja bude po tábore nainštalované vodovodné potrubie, ktoré v pravidelných úsekoch bude napojené na vodovodné kohútiky (tzv. distribučné miesto). Voda bude prečerpávaná do potrubia za pomoci naftového generátora. Jeden člen z každej domácnosti bude stáť v rade na vodu v určitom čase a do zatvorených kanistrov, ktoré dostal počas distribúcie, naberie množstvo vody, ktoré má pridelené pre celú rodinu na základe minimálneho štandardu (5l vody/osoba/deň).

Distribučné miesto

© UNICEF/UN057088/Knowles-Coursin - Južný Sudán, 2017, Mackenzie – Knowles Cousin

Plán musí obsahovať odpovede na nasledujúce otázky:

1. Koľko nových utečencov môžete do tábora prijať, ak potrebujete zabezpečiť vodu aj pre 5 000 miestnych ľudí?
2. Koľko utečencov nebudete môcť prijať?
3. Koľko distribučných miest potrebujete zabezpečiť?
4. Koľko kanistrov na zber vody potrebujete distribuovať? (Cena jednej nádoby je 1 EUR).
5. Ako budete kontrolovať, že ľudia si zoberú len toľko vody, na koľko majú nárok (5l vody/osoba/deň)?
6. Ako zabezpečíte opravy porúch na distribučných miestach?

Dôležité údaje pre tvorbu plánu:

1 osoba potrebuje 5 l vody na deň.

1 distribučné miesto môže za deň obslúžiť max. 500 ľudí. Doba čakania na prídel vody nesmie byť dlhšia ako 2 hodiny pre 1 osobu.

1 domácnosť má v priemere 4 členov.

1 výkonné naftové čerpadlo stojí 2400 EUR, výkon tohto čerpadla je približne 1600 l/min. Spotreba nafty tohto čerpadla je 4 l/hod. Cena nafty je 1,3 EUR/l.

Cena kanistra (10l) na vodu je 1 EUR/ks.

Cena vodovodného potrubia je 15 000 EUR (vrátane dovozu).

Na uľahčenie plánovania môžete využiť nasledujúcu tabuľku:

Indikátor	Pomocná otázka	Plán
1 osoba potrebuje 5 l vody/deň	Koľko litrov vody denne potrebujete pre 30 000 utečencov a 5000 miestnych ľudí?	
1 rodina = 4 osoby (v priemere)	Pre koľko rodín potrebujete distribuovať vodu?	
1 distribučné miesto = max. 500 ľudí	Koľko distribučných miest potrebujete, ak vieme že na distribučnom mieste bude čakať 1 osoba za rodinu?	
Voda sa distribuuje v čase od 6.30 hod – 18.30 hod (12 hod. denne). 20 l vody natečie za 3 minúty.	Koľko ľudí dokáže nabrať 20 l vody denne za 12 hodín na 1 distribučnom mieste?	
1 distribučné miesto funguje 12 hodín/deň, 20 l vody tečie 3 minúty	Koľko distribučných miest budete potrebovať, aby si všetky rodiny nabrali vodu počas 12 hodín?	
Maximálne doba čakania 2 hodiny	V akých skupinách po koľko budú prichádzať ľudia nabrať vodu k jednému miestu, aby nečakali viac ako 2 hodiny?	

Na uľahčenie tvorby rozpočtu môžete využiť nasledujúcu tabuľku:

Indikátor	Pomocná otázka	Rozpočtová položka v EUR
10% rozpočtu sú administratívne úkony a riadiaci personál	Koľko EUR z rozpočtu budete alokovať na personál a administratívu z 30 000 EUR?	
Čerpadlo 2 400 EUR. Výkon čerpadla je 1600 l/min.	Koľko čerpadiel potrebujeme na prečerpanie vody pre 30 000 + 5 000 ľudí denne? Koľko financií potrebujeme na čerpadlo ak 1 čerpadlo stojí 2 400 EUR?	
Potrubie 20 000 EUR	Cena za potrubie?	
Výkon čerpadla je 1600 l/min. Spotreba nafty tohto čerpadla je 4 l/hod.	Aká bude cena nafty, ktorú spotrebujete za 3 mesiace (90 dní)?	
Kanistre pre rodiny	Aká bude cena za kanistre na vodu pre všetky rodiny?	

ÚLOHA Č.3: KRÁTKODOBÉ RIEŠENIE

Krátkodobé riešenie zabezpečenia vody, kým sa UNICEF a vláda dohodnú na riešení vzniknutej situácie.

POSTUP:

Prečítajte si popis situácie v tábore Hakuna Matata.

UNICEF sa snažil nájsť najvhodnejšie riešenie na zabezpečenie vody pre nových utečencov a rokoval s miestnou vládou o rozšírení utečeneckého tábora. Miestna vláda však s rozšírením tábora nesúhlasí a vyjednávanie sa naťahuje. Každý deň prichádzajú stovky ľudí, preto **UNICEF musí napláňovať alternatívne riešenie zabezpečenia vody pre ľudí na 3 mesiace**. Má ale obmedzený rozpočet - **potrebuje zabezpečiť vodu pre 20 000 ľudí na obdobie 3 mesiacov, k dispozícii má 100 000 EUR**. Zvažuje niekoľko alternatívnych riešení a musí urobiť rozhodnutie, ktoré z možností využije a dokáže zabezpečiť vodu pre čo najväčší počet ľudí. Ostatných nebude môcť do tábora prijať.

Rozdelte sa do 3 skupín. Každá skupina si vyberie jednu z možností zabezpečenia vody. Urobte plán pomoci, ako zabezpečiť vodu pre 20 000 utečencov na obdobie 3 mesiacov. Čo všetko má plán obsahovať, ako aj pomocné otázky k výpočtom nájdete v zadaní.

ČAS:

Odporúčame venovať 1 vyučovaciu hodinu rozboru zadania a dokončiť úlohu formou skupinového projektu (doma). Ďalšiu vyučovaciu hodinu môžete venovať prezentácii projektov a diskusii podľa úloh B a C.

ZADANIE:

Urobte plán pomoci na zabezpečenie vody pre 20 000 utečencov na obdobie 3 mesiacov s rozpočtom 100 000 EUR podľa jednotlivých nasledujúcich možností zabezpečenia vody:

- a. Voda vo fľašiach.
- b. Voda v cisternách.
- c. Vodné nádrže Oxfam.

V každej skupine sa zamyslite nad všetkými nákladmi, ktoré potrebujete pokryť. Nezapúdajte na to, že **10% z rozpočtu potrebujete alokovať na administratívne úkony a platy zamestnancov, ktorí budú tieto logisticky náročné riešenia zabezpečovať.**

A) Vypracujte plán riešenia vo svojej skupine, ktorý bude obsahovať odpoveď na nasledujúce otázky:

- Koľko nových ľudí môžete do tábora prijať?
- Koľko ľudí odmietnete?
- Koľko distribučných miest potrebujete vytvoriť?
- Koľko nádob na zber vody rozdáte?
- Na základe čoho vyberiete, ktorých ľudí prijmete a ktorých nie?

B) Vyberte svojich hovorcov, ktorí sa stretnú na expertnej pracovnej skupine. Každý z nich odprezentuje svoj plán a spoločne sa rozhodnite pre jedno z riešení.

C) Ak sa vám nezdá vhodné ani jedno z riešení po spoločnej diskusii, zamyslite sa nad tým, ako by ste hľadali možnosť navýšiť rozpočet, aby ste dokázali pomôcť viacerým ľuďom.

Skupina 1: VODA vo fľašiach (objem fľaše 5l)

© UNICEF/UN041597/Niles – Irak, 2016, Chris Niles

Sponzori zo Slovenska sa rozhodli reagovať na humanitárnu krízu a poslať vodu v 5 l fľašiach. Voda je k dispozícii zadarmo v množstve, o aké si UNICEF požiada, ale vodu privezú lietadlom iba do mesta, ktoré je vzdialené 100 km (2 hodiny cesty po rozbitej prашnej ceste) od utečeneckého tábora. Slovensko žiadne iné náklady nepokryje. Keďže ide o obdobie sucha, cesta nie je veľmi bezpečná a kamiónom hrozia prepady. Kvôli bezpečnosti preto musia ísť zakaždým v konvoji s bezpečnostným sprievodom na začiatku a na konci konvoja (2 autá/ Land Cruiser). Do nákladov je potrebné zaradiť aj náklady na naftu pre autá v sprievode. Autá nemôžu kvôli bezpečnosti jazdiť v noci.

Pri tvorbe logistického plánu myslite aj na nasledovné:

- Potrebujete sa rozhodnúť pre vhodnú formu distribúcie. Distribúcia vody pre jednu rodinu (4 osoby) trvá približne 2 minúty (registrácia, skontrolovanie dokladov, počet pridelených fliaš, odovzdanie vody).
 - Rozhodnúť sa môžete pre distribúciu priamo z auta alebo zo skladu.
 - Ak sa rozhodnete distribuovať vodu zo skladu, rátajte s tým, že vyloženie auta do skladu trvá približne 30 minút.
 - Ak budete distribuovať zo skladu, budete sa potrebovať rozhodnúť koľko distribučných miest zabezpečíte. K dispozícii máte 2 menšie sklady, v ktorých bude voda.
 - Ak budete riešiť distribúciu priamo z auta, rátajte s tým, že auto bude stáť niekoľko hodín, kým sa distribúcia celého nákladu neskončí.
 - V oboch prípadoch distribúcie potrebujete zabezpečiť kontrolu davu, aby ste zabránili konfliktom. Ako to urobíte?
- Zamyslíte sa nad negatívnymi externalitami. Distribúcia vody vo fľašiach vytvorí veľké množstvo odpadu. 1 prázdna fľaša váži približne 100 g. Koľko ton odpadu pri vašom návrhu vznikne za obdobie 3 mesiacov? Čo s ním budete robiť?

Pri tvorbe plánu a logistického riešenia pre tento typ pomoci berte v úvahu nasledovné:

- 1 osoba potrebuje 5 l vody na deň.
- 1 distribučné miesto môže za deň obslúžiť max. 500 ľudí. Doba čakania na prídel vody nesmie byť dlhšia ako 2 hodiny pre 1 osobu.
- 1 domácnosť má v priemere 4 členov
- 1 kamión môže odviezť max 3000 fliaš (15 000 l vody)
- 1 kamión potrebuje na naloženie približne 30 min, keďže idú v konvoji, musia počkať, kým sa naložia všetky kamióny naraz
- Kamión má priemernú spotrebu 40l/100km a LandCruiser má spotrebu 11,2 l/100 km
- 1 l nafty stojí približne 1,30 EUR

Pri tvorbe plánu vám môže pomôcť nasledujúca tabuľka:

Indikátor	Pomocná otázka	Plán
1 osoba spotrebuje 5 l vody/deň 1 fľaša = 5 l vody	Koľko fliaš s vodou potrebujete pre 20 000 ľudí na 1 deň?	
1 osoba spotrebuje 5 l vody/deň 1 fľaša = 5 l vody	Koľko fliaš s vodou potrebujete pre 20 000 ľudí na 3 mesiace (90 dní)?	
1 kamión môže odviezť max 3000 fliaš	Koľko kamiónov potrebujete na zabezpečenie vody na 1 deň pre 20 000 ľudí?	
1 kamión potrebuje na naloženie 30 min. keďže idú v konvoji, musia počkať na naloženie všetkých kamiónov naraz. Vyloženie 1 kamiónu trvá 30. min. Cesta z mesta do tábora trvá 2 hod.	Zvládnu kamióny cestu tam aj späť s vyložením za 1 deň, alebo budete potrebovať 2 skupiny kamiónov? Jedna skupina sa bude nakladať, kým kamióny, ktoré náklad večer vyložili pôjdu naspäť do mesta? Koľko kamiónov spolu budete teda potrebovať a koľko LandCruiserov na bezpečnostný eskort?	
1 rodina má v priemere 4 ľudí. Za jednu rodinu vodu preberie na distribučnom mieste 1 člen rodiny.	Pre koľko rodín potrebujete zabezpečiť vodu?	
1 distribučné miesto môže mať max 500 ľudí.	Koľko distribučných miest potrebujete zabezpečiť?	
1 prázdna fľaša má 100 g.	Koľko ton odpadu z fliaš budete mať po 3 mesiacoch takejto distribúcie?	

Na uľahčenie tvorby rozpočtu môžete využiť nasledujúcu tabuľku:

Indikátor	Pomocná otázka	Rozpočtová položka v EUR
10% rozpočtu sú administratívne úkony a riadiaci personál	Koľko EUR z rozpočtu budete alokovať na personál a administratívu zo 100 000 EUR?	
1 kamión má spotrebu 40l/100km. Cesta z mesta do tábora je dlhá 100 km. 1 l nafty stojí 1,30 EUR.	Koľko bude stáť nafta pre všetky kamióny na 1 deň.	
1 konvoj potrebuje min. 2 LandCruisery. Na začiatku a na konci konvoja. LandCruiser má spotrebu 11,2 l/100 km. 1 l nafty stojí 1, 30 EUR.	Koľko bude stáť nafta pre Landcruizery na 1 deň.	
	Koľko bude stáť nafta pre kamióny na 900 dní.	
	Koľko bude stáť nafta pre Lancruisery na 90 dní.	

Skupina 2: Cisterna s vodou

© UNICEF/UN0304528/English – Somalia, 2019, Joe English

© UNICEF/UN0300388/Bannon – Rwanda, 2015, Brendan Bannon

Rozhodli ste sa pre dovoz pitnej vody cisternou. Cisternu je možné plniť pitnou vodou až v najbližšom meste, vzdialenom približne 100 km po rozbitej prašnej ceste. 1 cesta trvá cisterne približne 2 hodiny. Keďže ide o obdobie sucha, cesta nie je veľmi bezpečná a autám hrozia prepady. Kvôli bezpečnosti preto musia ísť zakaždým v konvoji s bezpečnostným sprievodom na začiatku a na konci konvoja (2 autá - Land Cruiser). Do nákladov je potrebné zaradiť aj náklady na naftu pre tieto autá.

Zvážte koľko cisterien je potrebné objednať pre množstvo ľudí, ktoré ste sa rozhodli do tábora prijať a ako budú prebiehať distribúcie tak, aby ste to zvládli zo svojho rozpočtu (100 000 EUR).

Pri tvorbe plánu a logistického riešenia pre tento typ pomoci berte v úvahu nasledovné:

- 1 osoba potrebuje 5 l vody na deň.
- 1 distribučné miesto môže za deň obslúžiť max. 500 ľudí. Doba čakania na prídelenie vody nesmie byť dlhšia ako 2 hodiny pre 1 osobu.
- 1 domácnosť má v priemere 4 členov.
- Kapacita 1 cisterny je 10 000 l vody. Jej naplnenie trvá približne 20 minút.
- Načerpanie 20 l vody z cisterny trvá približne 2 minúty. Distribúcia je možná iba v čase od 6.30 do 18.30 (12 hod).
- Cisterna má priemernú spotrebu 40 l/100 km a Landcruiser má spotrebu 11,2l/100 km
- 1 l nafty stojí približne 1,20 EUR
- Cena jedného kanistra (10l) je 1 EUR.

Pri tvorbe logistického plánu myslite aj na nasledovné:

- Distribúcia vody prebieha priamo z cisterny. To znamená, že cisterna musí čakať v tábore, až kým sa celá nevyčerpá. Budete zrejme potrebovať každý deň časť cisterien plniť, kým časť bude v tábore na distribúciu vody.
- Budete potrebovať zabezpečiť aj distribúciu kanistrov na vodu, pri prvej registrácii.

Pri tvorbe plánu vám môže pomôcť nasledujúca tabuľka:

Indikátor	Pomocná otázka	Plán
1 osoba spotrebuje 5 l vody/deň 1 fľaša = 5 l vody	Koľko kanistrov potrebujete distribuovať ?	
1 osoba spotrebuje 5 l vody/deň	Koľko litrov vody potrebujete pre 20 000 ľudí na deň	
1 cisterna môže odviezť maximálne 10 000l vody	Koľko cisterien potrebujete na zabezpečenie vody na 1 deň pre 20 000 ľudí?	
1 rodina = 4 osoby Pre jednu rodinu sa distribúcie zúčastní 1 člen	Pre koľko rodín sa bude zabezpečovať voda denne?	
1 cisterna 10 000 l vody 1 rodina = 4 osoby = 20 l vody/deň	Koľko ľudí (rodín) môže nabrať vodu z jednej cisterny?	
Distribúcia vody je 12 hod/ deň. Distribúcia pre 1 rodinu trvá 2 min.	Koľko ľudí (rodín) si môže nabrať vodu z 1 cisterny na základe podľa dostupného času v priebehu dňa?	
	Zvládne cisterna za jeden deň naplnenie, prevoz do tábora, vyplnenie a návrat do mesta, alebo budete potrebovať 2 skupiny cisterien? Jedna skupina sa bude plniť, kým druhá bude vodu distribuovať? Koľko cisterien spolu budete teda potrebovať a koľko LandCruiserov na bezpečnostný eskort?	
1 distribučné miesto môže mať max 500 ľudí.	Koľko distribučných miest potrebujete zabezpečiť?	

Na uľahčenie tvorby rozpočtu môžete využiť nasledujúcu tabuľku:

Indikátor	Pomocná otázka	Rozpočtová položka v EUR
10% rozpočtu sú administratívne úkony a riadiaci personál	Koľko EUR z rozpočtu budete alokovať na personál a administratívu zo 100 000 EUR?	
1 kanister 10l/ 1 EUR 1 osoba/ 5l vody/ deň 1 rodina = 4 osoby	Aká bude cena kanistrov pre 20 000 ľudí?	
1 cisterna má spotrebu 40l/100km. Cesta z mesta do tábora je dlhá 100 km. 1 l nafty stojí 1,30 EUR.	Koľko bude stáť nafta pre všetky kamióny na 1 deň.	
1 konvoj potrebuje min. 2 LandCruisery. Na začiatku a na konci konvoja. LandCruiser má spotrebu 11,2 l/100 km. 1 l nafty stojí 1,30 EUR.	Koľko bude stáť nafta pre Land Cruisery na 1 deň.	
	Koľko bude stáť nafta pre kamióny na 900 dní.	
	Koľko bude stáť nafta pre Land Cruisery na 90 dní.	

Skupina 3: Vodné nádrže OXFAM

Nová časť tábora nie je až tak vzdialená od vodného zdroja. Bolo by možné prečerpávať vodu z vodného zdroja do vodných nádrží (tzv. OXFAM tanks), kde ju bude možné chemicky upraviť na pitnú. Vodné nádrže budú bližšie k distribučným miestam a tlak vody v potrubí bude silnejší. Aby ste využili čas, potrebujete min. 2 nádrže - do jednej budete čerpať vodu priamo z vodného zdroja, v druhej sa bude voda chlórovať. Z nej potom pôjde potrubie do rôznych častí tábora, kde budú rozmiestnené distribučné miesta.

Zvážte pri tvorbe plánu, koľko vodných nádrží budete potrebovať a koľko čerpadiel. Tiež v akých časových intervaloch budete púšťať vodu cez potrubie do distribučných miest (koľko hodín denne, prípadne kedy) pre množstvo ľudí, ktorých ste sa rozhodli do tábora prijať.

Pri tvorbe plánu a logistického riešenia pre tento typ pomoci berte v úvahu nasledovné:

- 1 osoba potrebuje 5 l vody na deň.
- 1 distribučné miesto môže za deň obslúžiť max. 500 ľudí. Doba čakania na prídel vody nesmie byť dlhšia ako 2 hodiny pre 1 osobu.
- 1 domácnosť má v priemere 4 členov.
- Vodná nádrž má kapacitu 95 m³ (95 000 litrov).
- Cena jednej vodnej nádrže aj s vybavením je 5000 EUR.
- 1 výkonné naftové čerpadlo stojí 2400 EUR.
- Výkon tohto čerpadla je približne 1640 l/min a spotrebuje 4l nafty za hodinu.
- 1 l nafty stojí približne 1,20 EUR.
- Cena jedného kanistra (10l) je 1 EUR.
- Distribúcia je možná iba v čase od 6.30 do 18.30 (12 hod.).
- Nabratie 20 l vody (pre 1 rodinu) trvá približne 2 minúty).

Pri tvorbe plánu vám môže pomôcť nasledujúca tabuľka:

Indikátor	Pomocná otázka	Plán
1 osoba spotrebuje 5 l vody/deň 1 fľaša = 5 l vody	Koľko kanistrov potrebujete distribuovať ?	
1 osoba spotrebuje 5 l vody/deň	Koľko litrov vody potrebujete pre 20 000 ľudí na deň	
Výkon naftového čerpadla je približne 1640 l/min. 1 nádrž má kapacitu 95 000 l vody.	Koľko času potrebujete na naplnenie 1 nádoby?	
1 vodná nádrž má kapacitu 95 000 l, koľko vodných nádrží budete potrebovať – ak potrebujete vždy min. 2 (v jednej je špinavá voda, ktorá sa ťahá z rieky, v druhej sa voda čistí a chlórjuje. Na chlórovanie potrebujete min. 1 hodinu, aby sa voda vyčistila.	Koľko Oxfam nádrží potrebujete na zabezpečenie vody na 1 deň pre 20 000 ľudí?	
Čerpadlo potrebujete na čerpanie vody z rieky do nádrže Čerpanie vody medzi nádržami so špinavou a čistou vodou	Koľko čerpadiel potrebujete?	
1 rodina = 4 osoby Pre jednu rodinu sa distribúcie zúčastní 1 člen	Pre koľko rodín sa bude zabezpečovať voda denne?	
1 distribučné miesto = max 500 osôb 1 rodina = 4 osoby Pre jednu rodinu sa distribúcie zúčastní 1 člen	Koľko distribučných miest budete potrebovať ?	
Distribúcia vody je 12 hod/ den. Distribúcia pre 1 rodinu trvá 2 min.	Koľko distribučných miest budete potrebovať na základe možného času distribúcie?	

Na uľahčenie tvorby rozpočtu môžete využiť nasledujúcu tabuľku:

Indikátor	Pomocná otázka	Rozpočtová položka v EUR
10% rozpočtu sú administratívne úkony a riadiaci personál	Koľko EUR z rozpočtu budete alokovať na personál a administratívu zo 100 000 EUR?	
1 kanister 10l/ 1 EUR 1 osoba/ 5l vody/ deň 1 rodina = 4 osoby	Aká bude cena kanistrov pre 20 000 ľudí?	
Výkon naftového čerpadla je približne 1640 l/min a spotrebuje 4l nafty za hodinu. 1 l nafty stojí približne 1,20 EUR	Koľko bude stáť nafta pre všetky čerpadlá na 1 deň?	
	Koľko bude stáť nafta pre všetky čerpadlá na 90 dní?	

ÚLOHA Č.3: KRÁTKODOBÉ RIEŠENIE

POPIS SITUÁCIE:

Predstavte si, že na Slovensku vypukli veľké povodne. Najviac bol zasiahnutá Bratislava, časť Ružinov. Veľa ľudí museli evakuovať narychlo a umiestnili ich do rôznych škôl v Bratislave. Predpokladá sa, že minimálne 7 dní sa nebudú môcť do svojich bytov vrátiť. Niektorí z nich odišli k svojim známym do iných miest. Medzi umiestnenými ľuďmi sú dôchodcovia (asi 200), matky, ktoré po rozvoze ostali samé bez muža s deťmi (asi 50 matiek a približne 80 detí). Ale aj sociálne slabšie rodiny - asi 50 rodín (priemerná veľkosť rodiny je 5 členov/muž, žena a 3 deti). Spolu 580 osôb.

UNICEF má možnosť pomôcť týmto ľuďom a vďaka spolupráci s TESCOM majú možnosť prispieť do výšky 3000 EUR na zakúpenie základných hygienických potrieb. Zvažuje 2 možnosti: buď vytvorí balíčky s hygienickými potrebami a bude ich distribuovať alebo využije kupóny na nákup hygienických potrieb.

POSTUP:

Rozdelte sa do 2 skupín a diskutujte o svojom zadaní. Pripravte plán, ako by vyzerala pomoc vo vašej skupine. Porovnajte, ktorý typ pomoci by ste si vybrali ako efektívnejší a prečo.

ČAS:

približne 45 min. – 1 hod. (spracovanie zadania + prezentácia)

ZADANIE:

SKUPINA 1: DISTRIBÚCIA HYGIENICKÉHO BALÍČKA

Zostavte obsah hygienického balíčka a jeho cenu. Aké základné hygienické potreby budú ľudia na 1 týždeň potrebovať? Ako zabezpečíte, aby balíčky mali pomerne rovnaký obsah, ale zohľadnite veľkosť domácnosti? (Např. 1 balíček bude iba pre dôchodcu, ale iný balíček je potrebný pre rodinu s 3 deťmi). Nezabudnite tiež na to, že ženy môžu potrebovať hygienické vložky a malé deti plienky. Toaletný papier či mydlo tiež nie je v školách k dispozícii a mali by byť súčasťou balíčka.

Postačí Vám **3000 EUR pre 580 ľudí**, alebo budete vedieť pomôcť iba menšiemu počtu? Ak sa rozhodnete pomôcť menšiemu počtu ľudí, ako ich vyberiete a komu pomoc odmietnete?

SKUPINA 2: DISTRIBÚCIA KUPÓNOV NA NÁKUP HYGIENICKÝCH POTRIEB

TESCO vám ponúka možnosť rozdať kupóny na nákup hygienických potrieb v celkovej hodnote 3000 EUR. V školách je 580 osôb, čo znamená, že hodnota jedného kupónu bude 5 EUR.

Ako budete tieto kupóny distribuovať? Rozdáte 1 kupón na každú osobu, alebo budete postupovať inak? Myslíte si, že je hodnota kupónu dostatočná? Nezabudnite tiež na to, že ženy môžu potrebovať hygienické vložky a malé deti plienky. Toaletný papier či mydlo tiež nie je v školách k dispozícii. Postačia Vám kupóny pre 580 ľudí, alebo budete vedieť pomôcť iba menšiemu počtu? Ak sa rozhodnete pomôcť menšiemu počtu ľudí, ako ich vyberiete a komu pomoc odmietnete?

Vaši donori neveria tomu, že ľudia kupóny nezneužijú. Keďže v skupine je aj pár neprispôsobivých občanov, obávajú sa, že tieto kupóny budú použité na nákup cigariet, alebo alkoholu, prípadne niečoho iného. Ako budete kontrolovať, že ľudia si kúpia iba hygienické potreby?

Vydala: Slovenská nadácia pre UNICEF,
Michalská 371/7, 811 01 Bratislava

Web: www.unicef.sk
Email: info@unicef.sk

Na príprave obsahu spolupracoval tím Slovenskej nadácie pre UNICEF
Publikácia bola pripravená s finančnou podporou SlovakAid

Publikácia reflektuje iba názory Slovenskej nadácie pre UNICEF a vyjadrené
názory nemožno interpretovať ako stanovisko donora.

Počet strán: 28

Prvé vydanie, Bratislava 2019

unicef

pre každé dieťa